

LandbrugsAvisen ∞

26. SEPTEMBER 2020 00:00

SKREVET AF: HELLE A. CHRISTENSEN

Den lugtfri dræber koster liv hvert eneste år

Giftgas fra en gyllekanal kostede Ejnar Thomsen hans førlighed. I dag advarer han andre om at være forsigtige ved håndtering af gylle.

»Den usynlige dræber«, kaldes giftgassen svovlbrinte, som koster landmandsliv og langtidssyge - hvert år.

Håndtering af gylle er noget af det allerfarligste arbejde i landbruget.

Gyllegassen, giftgassen svovlbrinte, frigives typisk, når gyllen sættes i bevægelse, f.eks. ved omrøring.

Dens lumske væsen er, at den i høje koncentrationer bliver lugtfri og mister den lugt af rådne æg, som afslører den i lavere koncentrationer. Mellem én og tre indåndinger af koncentreret gyllegas kan være tilstrækkeligt til at lamme luftvejene, så man besvimer og i værste tilfælde dør.

Det faktum sætter Seges og arbejdsmiljøchef Helle Birk Domino løbende fokus på med pjecer, videoer og kurser.

SYGE OG DØDE HVERT ÅR

Helle Birk Domino kan fortælle om en lang række gyllegas-sager med dødelig eller alvorlig udgang: I år har en virksomhedsejer i 70erne mistet livet i et gylleanlæg i Region Syddanmark.

I 2019 blev mindst seks landmænd syge af svovlbrinte - ulykken hos familien Thomsen i Sir mellem Holstebro og Struer var med til at skubbe til årets statistik.

I 2018 mistede en 44-årig livet ved svovlbrinteforgiftning i forbindelse med rengøring af en tømt svinestald i Nordjylland. I 2016 blev en 70-årig mand fra Bælum nord for Hadsund fundet død i en gylletank. I årene 2012, 2013 og 2014 omkom i alt seks personer i landbruget efter gyllegas-ulykker.

Set over en årrække koster gyllegas-ulykker således mellem ét og to dødsfald i landbruget hvert år - dertil kommer et ukendt antal langtidsyge, foruden det mørketal, der uvægerligt vil være, når følgerne er mindre og ulykken kun er 'nærved og næsten'.

»Gyllegas er ekstremt farlig. Ved høj koncentration skal der kun ganske få indåndinger til, før luftvejene lammes, og man risikerer at dø umiddelbart efter. Det er meget vigtigt med sikkerheden, når man arbejder med gylle«, sagde Helle Birk Domino, da Seges lancerede en pjecer om god adfærd ved håndtering af gylle.

I et fokusark om sikker gyllehåndtering 'Stop op ...når du arbejder med gylle' giver Seges i kort og overskuelig form en række gode råd til både praktik og refleksion under overskriftene stop, tænk, arbejd.

Stop: Husk at man kan dø af at indånde svovlbrinte, og at den er lugtfri i høje koncentrationer. Tænk: Vær altid to personer, når du håndterer gylle, brug gasdetektor, åndedrætsværn og udluftning. Arbejd: Brug værnemidler og tekniske hjælpemidler.

FAKTABOKS

Temadag om gylle:

- Seges og Sønderjysk Landboforening holder 29. oktober kl. 09.00-14.30 en temadag om sikker håndtering af gylle.
- Den er for alle, der vil vide mere om forebyggelse af ulykker med gyllegas. Det forgår Billundvej 3, Vojens,